

ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ЗАХОДИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Ірха Світлана Юріївна,
студент 2 року навчання
магістратури за спеціальністю
«Публічне адміністрування»
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Право на доступ до публічної інформації відрізняється від права на інформацію, адже його суть полягає не в свободі слова і не в праві зберігати та поширювати інформацію, а в можливості отримати інформацію, яка становить суспільний інтерес. Питання забезпечення права на доступ до інформації, як на міжнародному, так і на національному рівні постало в країнах усталеної демократії лише в кінці ХХ століття. Саме тоді дискурс змістився з «свободи інформації» в сторону необхідності зобов'язання держави гарантувати та забезпечити доступ до інформації, розпорядником якої вона є [3].

Розгляд ряду питань, щодо надання публічної інформації представили у своїх роботах вітчизняні науковці такі, як Андрійчук Т., Каменовська Л., Кормілецький О. М., Маруженко О. П., Марущак, Пілат Є., Пушкар О., Яременко О. І. та ін. Так як інформаційне коло безперервно зростає, кількість засобів розповсюдження інформації збільшується, вивчення якості та можливостей надання публічної інформації потребує постійного його вивчення та вдосконалення.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних засад надання публічної інформації суспільству, та розробка заходів щодо їх вдосконалення.

Публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених Законом України “Про доступ до публічної інформації” [8].

На відміну від того, що було передбачено у старому Законі України “Про інфо-

рмацію”, де лише громадянам надавалось право звертатися з запитом лише до державних органів та посадових осіб, нове інформаційне законодавство в ст.13 Закону “Про доступ до публічної інформації” визначає “розпорядниками інформації” [2], котрі мають надавати відповідну інформацію, 5 категорій осіб, а саме (табл. 1):

Таблиця 1

Категорії осіб котрі мають право надавати інформацію [4]

Розпорядники інформації	Інформація, котру вони зобов’язані надавати за запитом
Суб’єкти владних повноважень	Будь-яка публічна інформація, що не віднесена законом до інформації з обмеженим доступом
Юридичні особи, що фінансуються з державного, місцевих бюджетів, бюджету АРК	Інформація щодо використання бюджетних коштів
Особи, якщо вони виконують делеговані повноваження суб’єктів владних повноважень згідно з законом чи договором	Інформація, пов’язана з виконанням їхніх обов’язків
Суб’єкти господарювання, які займають домінуюче становище на ринку або наділені спеціальними чи виключними правами, або є природними монополіями	Інформація щодо умов постачання товарів, послуг та цін на них
Суб’єкти господарювання, які володіють: а) інформацією про стан довкілля, б) інформацією про якість харчових продуктів і предметів побуту, в) інформацією про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, що сталися або можуть статися і загрожують здоров’ю та безпеці громадян, г) іншою інформацією, що становить суспільний інтерес.	Інформація, вказана у підпунктах “а – г”.

Відповідно до п.4 ст.13 Закону України “Про доступ до публічної інформації” “усі розпорядники інформації незалежно від нормативно-правового акта, на підставі якого вони діють, при вирішенні питань щодо доступу до інформації мають керуватися цим Законом” [4].

Щодо діяльності органів публічної адміністрації то вона має ґрунтуватися на певних принципах. Так І. Коліушко та В. Тимошук виділяють ряд принципів діяльності публічної адміністрації який містить в собі відкритість, як оприлюднення та доступ для громадян інформації про діяльність та рішення публічної адміністрації, а та-

кож надання публічної інформації на вимогу громадян [5]. Публічна адміністрація здійснює певний цілеспрямований вплив її суб'єктів на ті сфери життєдіяльності суспільства, які потребують такого впливу, з метою узгодження та задоволення як інтересів держави, так і інтересів суспільства. Через що є важливим надання якісної та своєчасної інформації котра надається громадянам, що в результаті може впливати на подальшу ситуацію в регіоні та країні в цілому.

Сфера доступу до публічної інформації є новою для України, тому ще існує безліч прогалин як на законодавчому рівні, так і в роботі працівника, який відповідальний за роботу з інформаційними запитами. Консультант відділу роботи із зверненням громадян з питань забезпечення доступу до публічної інформації здійснює свою діяльність виключно відповідно до чинного законодавства, а також покладаючись на власний досвід та інтуїцію. Також значно погіршує можливість надання публічної інформації громадянам наявність старого програмного забезпечення та недосить широко розповсюджена мережа Інтернету, а тому і необізнаність громадян в ряді можливостей щодо до доступу до публічної інформації.

В цьому контексті слід наголосити про можливі заходи з покращення виконання публічною адміністрацією вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»:

важливо визначити сектор внутрішньої політики та доступу до публічної інформації апарату райдержадміністрації спеціальним структурним підрозділом з питань запитів на інформацію, що надходять до райдержадміністрації;

встановити, що персональну відповідальність за своєчасне надання відповідей на запити на інформацію несуть керівники підрозділів, яким доручено цю роботу згідно з резолюціями керівництва райдержадміністрації [6];

покращення взаємозв'язку органів державної влади та представників громадськості;

підвищення «технологічної» якості державного керівництва інформаційною сферою суспільних відносин;

удосконалення сучасної нормативної бази, яка здатна регулювати правовідносини в інформаційній сфері відповідно до сучасних технологій спілкування [7];

розвиток радіо і телекомунікацій, розширення кордонів з забезпеченням послуг Інтернет;

ознайомлення громадян з технологічними можливостями, що до отримання публічної інформації.

Таким чином, необхідно зазначити, що серед заходів, від яких залежить стан забезпечення доступу до публічної інформації, велике значення має розробленість законодавства в цій сфері та належна організація роботи органів державної влади. Існуючі проблеми законодавчого регулювання в інформаційній сфері пов'язані з відсутністю системи українського інформаційного законодавства, тотожних, єдиних правил поведінки значною мірою негативно впливає на здійснення ефективних реформ в політичній, економічній, соціальній та інших сферах і, безумовно, перешкоджає розвитку демократичних інститутів в Україні. Водночас досконале законодавство, що закріплює процедуру, механізм забезпечення та захисту доступу до інформації, чітке визначення доступу до інформації, чітке визначення адміністративних процедур в цій сфері є гарантією реалізації права на доступ до інформації, попередження зловживань та порушень з боку влади щодо надання громадянам повної, достовірної інформації.

Література:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про доступ до публічної інформації : Закону України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
3. Що таке доступ до публічної інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://access-info.org.ua/scho_take_dostup_do_publichnoji_informatsiji
4. Хто зобов'язаний надавати публічну інформацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://access-info.org.ua/hto_zobovjazani_j_nadavati_publichnu_informatsiju_new
5. Поняття та принципи діяльності публічної адміністрації [Електронний ре-

сурс]. – Режим доступу : <http://firearticles.com/pravo/276-ponyattya-ta-principi-dyalnost-publchnoyi-admnstracyi.html>

6. Про удосконалення заходів щодо забезпечення доступу до публічної інформації районної державної адміністрації : Розпорядження РДА від 08.07.2013р. №162 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vnrda.org.ua/index.php/dostup-do-publichnoi-informatsii/rozporiadzhennia-rda-pro-udoskonalennia-zakhodiv-shchodo-zabezpechennia-dostupu-do-publichnoi-informatsii-raionnoi-derzhavnoi-administratsii>

7. Маштак К. С. Удосконалення діяльності органів державної влади щодо адміністративно- правового забезпечення права на доступ до публічної інформації / Маштак К. С. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe

8. Що таке публічна інформація? / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stakhanov.org.ua/konsult/11875-scho-take-publchna-nformacya.html>

Науковий керівник: д.е.н., професор Гавкалова Н. Л.